

İlgili Kanun / Madde

4857 S.İşK/18-21

7201 S.TebK/12

**T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ**

Esas No. 2009/30661

Karar No. 2010/29154

Tarihi: 15.10.2010

**● TÜZEL KİŞİYE USULÜNE UYGUN
TEBLİGAT YAPILMAMASI**

ÖZETİ: Tebligat Kanunu'nun 12. maddesi uyarınca "Tüzel kişilere tebliğ, yetkili temsilcilerine, bunlar birden fazla ise yalnız birine yapılır". Temsile yetkili kişinin herhangi bir nedenle tebliğ yapıldığı sırada işyerinde bulunamadıkları veya bizzat alamayacak durumda oldukları takdirde, kendisinden sonra gelen bir kimse veya evrak müdürüne, bu durumda olanaklı değil ise, tüzel kişinin o yerdeki memur veya işçilerinden birine yapılmalıdır. Bu sıraya uyulması gerekir. Aksi takdirde usulsüz tebligat söz konusudur. Tüzel kişiliği olmayan, ancak 4857 sayılı İş Kanunu'nun 2. maddesi anlamında işveren olan kamu kurum ve kuruluşları adına çıkarılan tebligatın kurumun yetkili temsilcisine tebliği gerekir (Dairemizin 03.11.2008 gün ve 2008/4948 Esas, 2008/29807 Karar sayılı ilamı).

Somut uyuşmazlıkta, davalı limitet şirket olup tüzel kişilere tebligatın yapılma usulü anılan kanunda açıkça belirtilmiştir. Mahkemece bu kurallara uyulmadan yapılan bildirim geçerli değildir

DAVA: Davacı, feshin geçersizliğine ve işe iadesine karar verilmesini istemiştir.

Yerel mahkeme, isteği hüküm altına almıştır.

Hüküm süresi içinde davalı avukatı tarafından temyiz edilmiş olmakla, dava dosyası için Tetkik Hâkimi M. Başbayraktar Taşlan tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünöldü:

Davacı iş sözleşmesinin 4857 sayılı iş kanununun 25/11-i maddesine göre feshedildiğini iddia ederek feshin geçersizliğini ve işe iadesini istemiştir. Davalı davaya katılamamıştır.

Mahkeme davalı tarafından hiçbir belgenin sunulmadığı, haklı feshin kanıtlanamadığı gerekçesiyle davayı kabul etmiştir.

Karar davalı tarafından dava dilekçesinin usulüne uygun tebliğ edilmediği ileri sürölerek temyiz edilmiştir.

Yargılamanın sağlıklı bir biçimde sürdüröllebilmesi, iddianın ileri sürölmesi, savunmanın yapılabilmesi ile delillerin eksiksiz olarak toplanılıp tartışılabilmesi öncelikle tarafların yargılamadan haberdar edilmeleri ile olanaklıdır. Hasımsız davalar hariç olmak üzere dava dilekçesi ile duruşma gün ve saati karşı tarafa tebliğ edilmeden ve taraf teşkili sağlanmadan, davaya bakılamaz, yargılama yapılamaz.

Dava ile ilgili olan kişilerin davaya ilişkin bir işlemi öğrenebilmesi için, tebligatın usulüne uygun olarak yapılması, duruşma gün ve saatinin muhataba bildirilmesi gerekmektedir. Duruşma günü ile tebligatın çıkarıldığı tarih arasında makul bir süre olmalıdır. Aksi takdirde tarafların hukuksal dinlenme ve savunma hakkı kısıtlanmış olur. Duruşma gün ve saatinin kaleminden öğrenilmesine yönünde usul ve tebligat hukukunda düzenleme olmadığından, bu yönde verilen bir karar yasaya aykırı kabul edilecektir.

Aksine düzenleme olmadıkça mahkeme kararının taraflara tebliği gerekir. 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 8. maddesine göre iş mahkemelerinde verilen kararlarda temyiz süresi tefhim veya tebliğden itibaren 8 gündür. Mahkemece karar yüze karşı tefhim edildiğinde, tefhim edilen kısa kararın HUMK.'un 383 ve devamı maddelerine uygun olması gerekir. Aksi takdirde usulüne uygun tefhimden söz edilemeyecek, temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren başlayacaktır.

Yargılama sırasında yapılan tebliğlerle ilgili tebliğ mazbatalarının ve tebligatla ilgili diğer belgelerin dosyaya konulması gerekir.

Tebligat Kanunu ve bu kanunun uygulanması için çıkarılan tüzüğün hükümleri tamamen şeklidir ve titizlikle uygulanması gerekir. Dolayısı ile bir davada yapılan tebligatların usulüne uygun olarak yapılp yapılmadığını hâkim doğrudan, kendiliğinden denetlemelidir.

Adreste tebligat esası kabul edildiğinden, tebligatın tebliğ yapılacak gerçek veya tüzel kişinin bilinen en son adresinde yapılmalıdır. Adresten kastedilen bir kimsenin oturduğu veya çalıştığı yerdir. Asıl olan tebligatın, tebligat evrakında

belirtilen adrese götürülerek muhatabın kendisine yapılmasıdır. Adres niteliğinden bulunmayan yerlere, örneğin inşaat halinde tebligat yapılmamalıdır. Tebligat evrakına adresin doğru ve okunaklı olarak yazılması gerekir. Bir kişinin adresinden başka bir yerde tebligat yapılabilmesi o kişinin tebligatı kabul etmesine bağlıdır. Ev adresine çıkarılan tebligatın, ev adresinde yapılamaması halinde iş adresine yapılırsa geçerli kabul edilmelidir.

Aksine hüküm bulunmadıkça tebligat giderlerini tebliğin yapılmasını isteyen peşin olarak ödemelidir. Tebliğ gideri verilen süre içinde yatırılmaz ise, tebliğ isteyen kişi bu işleminden vazgeçmiş sayılır. Dava dilekçesinin karşı tarafa tebliği için tebliğ gideri peşin verilmemiş ve verilen makul süre içinde yatırılmaz ise, dava hakkında HUMK.'un 409. maddesi uyarınca işlem yapılması gerekir.

Tebligat yapılacak kişi, tebliğ evrakında belirtilen adreste bulunmaması ve bu nedenle tebligat yapılması halinde adres araştırması yapılmalıdır.

Tebligatın muhatabı adresinden oturmakla birlikte, tebliğ yapıldığı sırada kendisi veya kendisi adına tebliği alacak kimseler adreste bulunmaz, kısaca adres kapalı ise, adreste bulunmama nedeninin komşu, yönetici, kapıcı, muhtar, ihtiyar heyeti, meclis üyesi, zabıta veya memurlardan öğrenilmesi, tebliğ tutanağına yazılması ve beyanına başvurulmuş kişiye imzalatılması, imzadan çekinilmesi halinde tebliğ mazbatasına bunun da yazılması ve tebliğ evrakını dağıtan memurun imzalaması gerekir. Dağıtım saatinden sonra muhatap veya tebliği alacak kimseler dönecek ise, tebliğin Tebligat Kanunu'nun 21. maddesine göre, birkaç gün adreste yoklar ise aynı kanunun 20. maddesine göre yapılacaktır. 21. maddeye göre yapılan tebligatta, 2 no.lu ihbarnamenin kapıya yapıştırıldığı tarih tebliğ tarihi sayılırken, 20. maddeye göre tebliğde, tebliğ 2 no.lu ihbarnamenin kapıya yapıştırıldığı tarihten itibaren 15 gün sonra tebliğ edilmiş sayılacaktır. 2 no.lu ihbarname kapıya asılması dışında tebliğ evrakının dağıtım yapan memur tarafından muhtar, ihtiyar heyeti üyeleri, zabıta amir veya memurlarından birine imza karşılığı teslim edilmelidir. Kapıya yapıştırılan ihbarnameye de tebliğ evrakının teslim edildiği görevlinin adı ve soyadı yazılmalıdır. Tebliğ evrakını alan bu kişiler, tebligat evrakını muhataba teslim etmelidir. Ayrıca bu işlemlerden sonra tebliğ olunacak kişiye keyfiyetin haber verilmesi için en yakın komşularından birine, varsa yönetici veya kapıcıya bildirim yapılması zorunludur. Tebligat işlemlerinde bu sıraya uyulmalıdır. Aksi halde tebliğ usulsüz ve geçersiz olur.

Tebligat kural olarak muhataba yapılmalıdır. Muhatap, adresinde bulunmadığı takdirde onun yerine tebligatı kabule yetkili kişilere yapılması gerekir. Muhatabın konut adresinde süreklilik arz edecek şekilde konutta birlikte oturan aile halkından biri veya varsa birlikte oturan hizmetçi tebligatı almaya yetkili kişilerdir. Yetkili kişilerin görünüşe nazaran 18 yaşından aşağı olmaması ve bariz bir surette ehliyetli bulunmaması gerekir. Tebligat yapılacak gerçek kişi işyeri, işletme veya iş

sahibi ise, işyerinde bulunmaması halinde daimi işçisine yapılan tebligat geçerli olacaktır.

Tebliğat yapılacak kişi veya adına kendisine tebligat yapılacak kimse adreste bulunmakla birlikte tebliğden imtina ederlerse, bu durum tebliğ evrakına yazılmak şartı ile tebliğin Tebligat Kanunu'nun 20. maddesi uyarınca yukarda belirtilen şekilde yapılmalıdır. Yalnız bu durumda komşu, yönetici veya kapıcıya haber verilmesine gerek yoktur.

Tebliğat yapılacak kişinin nereye gittiği ve ne zaman döneceği belli değilse, tebligatı alacak kişi ölmüş veya gösterilen adreste daimi olarak ayrılmış ve yeni adresi de tebligat memurunca saptanmamış ise tebligat evrakına bu durum açıkça yazılmalı ve tebligat evrakı bila tebliğ çıkış mercine iade edilmelidir.

Daha önce usulüne uygun tebligat yapılan adresin değiştirilmesi halinde, kişinin yeni adresini bildirilmesi gerekir. Yeni tebligatlar artık yeni adrese yapılmalıdır. Bildirilmez veya yeni adrese tebligat yapılmadığı takdirde, Tebligat Kanunu'nun 21. maddesi uyarınca önceki bilinen adresine yapılacaktır.

Tebliğat Kanunu'nun 35/son maddesi ile daha önce tebligat yapılamayan adrese de aynı madde uyarınca tebliğ yapılma olanağı getirilmiştir. Buna göre taraflar arasında yapılan, imzası resmi makamlar önünde ikrar olunmuş sözleşmelerde belirtilen adresler ile kamu kurum ve kuruluşları ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına, ticaret sicillerine ve esnaf ve sanatkârlar sicillerine verilen en son adreslerdeki değişiklikler hakkında da 35. madde hükümlerin uygulanmalıdır.

Vekâletname sunulduktan sonra tebligatların vekile yapılması gerekir. Vekil ile takip edilen davada asil duruşmada bizzat bulunsa dahi tebliğin ona değil, vekiline yapılması zorunludur. Vekile çıkarılan tebligat, kendisine veya kendisi yerine sekreteri veya kâtibine tebliğ edilmelidir. Ancak isticvap, yemin gibi şahsa bağlı işlemlerde, tebligatın vekile değil, bizzat bu işlemi yapacak asile yapılması yasal zorunluluktur.

Tebliğatın muhataba yapılabilmesi için, muhatabın medeni hakları kullanma ehliyetine, kısaca fiil ehliyetine sahip olması gerekir. Fiil ehliyetine sahip olmayan kişilere tebligat yapılamaz. Tebligatın kanuni temsilcisine yapılması gerekir. Ancak bir meslek veya sanatla uğraşan ve ayırt etme gücüne sahip küçükler veya kısıtlılar, bu meslek ve sanatın icrasından doğan borçlardan bizzat sorumlu olduklarından, bizzat bu konuda kendilerine tebligat yapılması tebliği usulsüz ve geçersiz kılmaz.

Tebliğat Kanunu'nun 12. maddesi uyarınca "Tüzel kişilere tebliğ, yetkili temsilcilerine, bunlar birden fazla ise yalnız birine yapılır". Temsile yetkili kişinin herhangi bir nedenle tebliğ yapıldığı sırada işyerinde bulunamadıkları veya bizzat alamayacak durumda oldukları takdirde, kendisinden sonra gelen bir kimse veya

evrak müdürüne, bu durumda olanaklı değil ise, tüzel kişinin o yerdeki memur veya işçilerinden birine yapılmalıdır. Bu sıraya uyulması gerekir. Aksi takdirde usulsüz tebligat söz konusudur. Tüzel kişiliği olmayan, ancak 4857 sayılı İş Kanunu'nun 2. maddesi anlamında işveren olan kamu kurum ve kuruluşları adına çıkarılan tebligatın kurumun yetkili temsilcisine tebliği gerekir (Dairemizin 03.11.2008 gün ve 2008/4948 Esas, 2008/29807 Karar sayılı ilamı).

Somut uyuşmazlıkta, davalı limitet şirket olup tüzel kişilere tebligatın yapılma usulü anılan kanunda açıkça belirtilmiştir. Mahkemece bu kurallara uyulmadan yapılan bildirim geçerli değildir. Bu nedenle davalı Şirkete usulünce tebligat yapılarak, deliller toplandıktan sonra karar verilmesi gerekirken usulsüz tebligat sonucunda taraf teşkili sağlanmadan yazılı şekilde hüküm kurulması hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın yukarıda yazılı sebepten BOZULMASINA, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 15.10.2010 gününde oybirliğiyle karar verildi.